

Magyarország az ezredfordulón
Stratégiai kutatások a Magyar Tudományos Akadémián
I. Rendszerváltás: piacgazdaság, társadalom, politika

A demokrácia intézmény- rendszere Magyarországon

Budapest 1997
MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA

Tartalom

Beköszöntő (G.)	7
I. A politikai rendszer és fejlesztési lehetőségei	
KULCSÁR Kálmán: Politikai rendszer és politikai kultúra	11
Gazdasági reform – politikai konszolidáció 11 • A képviselői demokráciák jelene 13 • Oldás és kötés 16 • Országgyűlés, önkormányzat, érdekegyeztetés 18 • Kétségek, félelmek, indulatok 23 • A konszenzus: követelmény és kényszer 26 • A társadalom és a politikai rendszer viszonya 28	
HUSZÁR Tibor: Politikai rendszer és civil társadalom	33
Utak a társadalmi önszerveződéshez 33 • A társadalmi egyesületek intézményesülése 38 • Egyesületi hagyomány Magyarországon 40 • Egyesületek pártállamban és demokráciában 45	
ZLINSZKY János: Az alkotmányos értékrend követelménye	53
Mi a demokratikus jogállam? 53 • A jogállam pillérei 54 • Az alkotmány üzenete 57	
SZOBOSZLAI György: Alkotmányos rend és a kormányzás	61
A kormányzás alkotmányos keretei 61 • A kormányzás társadalmi kihívásai és konfliktusai 70 • A magyar fejlődés 73 • Folyamatos stabilitás 75 • A kormányzás mai ellentmondásai 76 • A jövő feladatairól 86	
FRICZ Tamás: Pártrendszer és parlamenti demokrácia	89
Felülről szerveződő pártrendszer 89 • A pártrendszer tagolódása 92 • Bizalmatlanság egymás iránt 92 • A kölcsönös tolerancia hiánya 95 • A pártrendszer alternatívái 96	

STUMPF István: A politikai rendszer egyensúlyának problémái	99
109 X A pártokrácia és a technokrata elit túlsúlya 99 • A pártok és társadalmi hátterük 101 • Végrehajtó hatalom és érdekképviseleti szervezetek 103 • A civil szféra 109 • Kormányzati politika és civil szervezetek 111	
PÁLNÉ Kovács Ilona: Helyi önkormányzatok és végrehajtó hatalom	115
Az önkormányzatok és a hatalom új rendszere 115 • Önkormányzati modellváltás és a hatalom decentralizációja 116 • A váltás deficitje 120 • A térbeli tagolódás alternatívái 123 • Erős állam — gyenge önkormányzat? 127 • Lehetőségek a jövőben 129	
<p>II. Független és semleges közzolgálat. Eredmények, hiányosságok, perspektívák</p>	
LŐRINCZ LAJOS: A közzolgálat átalakulása a rendszerváltásban	133
Eklektikus modellválasztás 133 • Politika és közzolgálat 135 • Közzolgálat és gazdasági élet 138 • A közzolgálat minőségi feltételei 139 • A jövő: stabilitás, tudatos modellválasztás 143	
JENEI György: A „független” és „semleges” közzolgálat mítosza	145
A közzolgálati semlegesség mítosza 145 • A közzolgálati semlegesség valósága 149 • A közzolgálati semlegesség csapdái 151	
BALÁZS István: A közzolgálati reform továbblépési lehetőségei	153
A magyar közzolgálati rendszer jellemzői 153 • Mai európai közzolgálati rendszerek 155 • Adaptáció? 160	
GYÖRGY István: Közzolgálat és politikai semlegesség ma Magyarországon	161
Létezh-e köztisztviselői semlegesség? 161 • A közzolgálati semlegesség biztosítékai 163	
Summary	165
A kötet szerzői	168
FÜGGELÉK. „Magyarország az ezredfordulón”. Stratégiai kutatások a Magyar Tudományos Akadémián	169